

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ความผูกพันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา" นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในลักษณะของการศึกษาแบบสำรวจ (Survey Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความผูกพันและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ นิสิตทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา เท่านั้นจำนวน 870 รูป (ข้อมูลจากกองกิจการนิสิต: 2553)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ นิสิตทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา จำนวน 400 รูป ซึ่งได้จากการคำนวณขนาด

ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ¹ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรของคณะที่สังกัด โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n= ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N= ขนาดของประชากร

e =ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่างมีเท่ากับ .05%

$$n = \frac{870}{1+870(.05)^2}$$

$$n = 399.54$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 400 รูป

ตารางที่ 3.1

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูลของนิสิตปี พ.ศ. 2552

คณะที่สังกัด	ประชากร (รูป)	กลุ่มตัวอย่าง (รูป)
คณะพุทธศาสตร์	250	120
คณะครุศาสตร์	120	70
คณะมนุษยศาสตร์	280	140
คณะสังคมศาสตร์	120	70
รวม	870	400

ที่มา : (กองกิจการนิสิต: ทะเบียนนิสิตนิสิตที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา พ.ศ.2552)

¹ ศติพัฒน์ ยอดเพชร, *ระเบียบวิธีวิจัยทางสถิติการสังคมและสังคมสงเคราะห์*, (กรุงเทพฯ : มิตรเดอริบริน, 2549), หน้า 161.

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพระนิสิต ได้แก่

1.1.1 สถานภาพ

1.1.2 อายุ

1.1.3 พรรษา

1.1.4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว

1.1.5 สถานภาพการเงิน

1.1.6 ที่มาของค่าใช้จ่าย

1.1.7 ประเทศที่อยู่

1.1.8 การเจ็บป่วย

1.1.9 ความวิตกกังวลกับการเจ็บป่วย

1.1.10 สถานที่พำนักขณะเรียน

1.2 ปัจจัยด้านวัดที่พำนัก ได้แก่

1.2.1 จำนวนพระที่จำพรรษา

1.2.2 ตำแหน่งภายในวัด

1.2.3 ความสัมพันธ์ภายในวัด

1.2.4 การเจ็บป่วยของพระในวัด

1.2.5 ความวิตกกังวลกับการเจ็บป่วยของพระในวัด

1.2.6 การปฏิบัติกิจของสงฆ์

1.3 ปัจจัยด้านการเรียน ได้แก่

1.3.1 คณะที่ศึกษา

1.3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.3.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อน

1.3.4 ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความผาสุกของพระนิสิต

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1. ลักษณะเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ส่วน โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต ได้แก่สถานภาพ อายุ พรรษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัว/เดือน สถานภาพการเงิน ที่มาของค่าใช้จ่าย มาจากประเทศ การเจ็บป่วย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเจ็บป่วย สถานภาพการพำนักขณะเรียนในมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านวัดที่พำนัก ได้แก่ จำนวนพระที่จำพรรษา ตำแหน่งภายในวัด ความสัมพันธ์ภายในวัด การเจ็บป่วยของพระในวัด ความวิตกกังวลกับการเจ็บป่วยของพระในวัด การปฏิบัติกิจของสงฆ์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเรียน ได้แก่ คณะที่ศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผาสุกของนิสิต มีข้อคำถามทั้งสิ้น 50 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

น้อยที่สุด หมายถึง ไม่เคยมีเหตุการณ์ ความรู้สึกหรือไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ

น้อย หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ ความรู้สึกหรือ เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ น้อย

ปานกลาง หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ ความรู้สึกหรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ ปานกลาง

มาก หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ ความรู้สึกหรือ เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ มาก

มากที่สุด หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ ความรู้สึก หรือ เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน ลักษณะคำตอบของข้อความที่แสดงถึงความผาสุกของพระนิสิตจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดให้คะแนน 5,4,3,2 และ 1 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการประเมินระดับความผาสุกของพระนิสิตผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยได้ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็นดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความผาสุกอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความผาสุกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความผาสุกอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความผาสุกอยู่ในระดับเล็กน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่มีความผาสุกเลย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากแสดงว่ามีความผาสุกมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนน้อย

3.3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความผาสุกและนำผลจากการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัย

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ศึกษา คือ ความผาสุกของนิสิต

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้ทรงเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และปรับปรุงข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 5 นำไปให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งก่อนจะนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นนักศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งได้กำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาเฉพาะพระนิสิตที่เรียนอยู่ ณ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการสำรวจ วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นคณะวิจัยได้ประชุมร่วมกันเพื่อสรุปกรอบแนวคิดในการทำงานขณะเดียวกันได้ประชุมกับเจ้าหน้าที่กองกิจการนิสิตเพื่อวางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยได้อาราธนาพระปริดา ปิติธมโม หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการนิสิตเป็นนักวิจัยร่วมในโครงการ

ขั้นที่ 2 คณะวิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการแจกแบบสอบถามความผาสุกของนิสิต จำนวน 400 รูป โดยใช้แบบสอบถามความผาสุกที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 คณะวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาสังเคราะห์และวิเคราะห์ เขียนเป็นรายงานวิจัยเสนอต่อสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ กำหนดระดับการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของพระนิสิตโดยใช้การแจกแจงความถี่ (n) และ ค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์ความผาสุกของพระนิสิตโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับความผาสุกของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา ใช้การวิเคราะห์สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-square)